

SECTION: ECONOMIC SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI EKONOMICZNE.

How to cite: Iermak, V. (2024). The role of banks in the development of mobile financial services in Ukraine: opportunities and challenges. *The Science of Tomorrow: Innovative Approaches and Forecasts*. (pp. 142-146). Futurity Research Publishing. <https://futurity-publishing.com/the-science-of-tomorrow-innovative-approaches-and-forecasts-archive/>

The role of banks in the development of mobile financial services in Ukraine: opportunities and challenges

Єрмак Валерій Олександрович

аспірант кафедри управління персоналом та підприємництва, Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління», Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків, Україна, ORCID: 0009-0000-6715-3982, e-mail: ermakv777@gmail.com

Accepted: April 9, 2024 | **Published:** April 30, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: Ukraine, like many other countries around the world, is experiencing significant growth in the use of mobile financial services. This development reflects the general trend towards the use of technology and digital tools in the financial sector. These theses of the report present the results of a study of the role of banks in the development of mobile financial services in Ukraine in terms of analyzing their advantages and capabilities, namely: convenience, accessibility, cost-effectiveness and security of these services. Mobile financial services are an important part of the Ukrainian financial system and have their challenges for further research in conditions of martial law on the territory of our state.

Keywords: bank, banking system, financial services, mobile financial services, digitalization, public administration, economics, management.

Вступ

Роль банків у розвитку мобільних фінансових послуг (далі – МФП) в Україні в останні роки значно підвищилася, що відкриває нові можливості для доступу до фінансових послуг широкому колу населення, зокрема, мешканцям сільської місцевості та/або важкодоступних територій, а також для людей з низьким рівнем доходу. Відповідно, банки відіграють ключову роль у цій сфері, оскільки пропонують широкий спектр мобільних фінансових послуг, таких як: мобільні платежі, переказ коштів, кредитування, сплата комунальних платежів, управління рахунками тощо.

Останні наукові публікації багатьох науковців в цій сфері, зокрема, Данилишин, Синиця (2023), Матвійчук (2023), Єрмак (2023), Тарасенко (2024) також підтверджують тезу про те, що мобільні фінансові послуги знаходяться на шляху активного розвитку в Україні. Банки вкладають значні зусилля в розробку та реалізацію цифрових рішень для населення (Олешко, Петрівський, 2023; Гнидюк, Складанюк, 2022). Також мобільні фінансові послуги мають значний потенціал для діджиталізації української економіки та впровадження інноваційних підходів щодо спрощення доступу до фінансових послуг (Унинець-Ходаківська, 2022; Ковальчук, 2020; Choma, Yarmoshuk, 2019).

Без сумніву, що зазначені вище науковці зробили вагомий внесок у дослідження ролі банків щодо розвитку мобільних фінансових послуг в Україні, виявляючи можливості для вирішення викликів, з якими стикаються банки та їх клієнти. Втім, існує ряд факторів, які обмежують повний потенціал мобільних фінансових послуг, такі як низька фінансова грамотність частини населення, обмежена доступність до мережі Інтернет в деяких регіонах країни, а також питання щодо кібербезпеки та конфіденційності даних, що постає актуальною проблемою для подальшого вивчення і аналізу у цій сфері.

Метою роботи є дослідження ролі банків у розвитку мобільних фінансових послуг в Україні, а також аналіз викликів, з якими вони стикаються, та можливостей, які при цьому з'являються.

Результати дослідження

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що банки активно розвивають мобільні фінансові послуги, впроваджуючи нові технології та покращуючи існуючі платформи. Банки пропонують широкий спектр послуг через мобільні додатки, включаючи переказ коштів, кредитування та управління рахунками (табл. 1).

Таблиця 1

Мобільні фінансові послуги в Україні

Назва	Опис послуг
Мобільні платежі	Банки дозволяють користувачам здійснювати платежі за товари та послуги за допомогою своїх мобільних телефонів. Це може бути корисно для людей, які не мають банківських рахунків або кредитних карток.

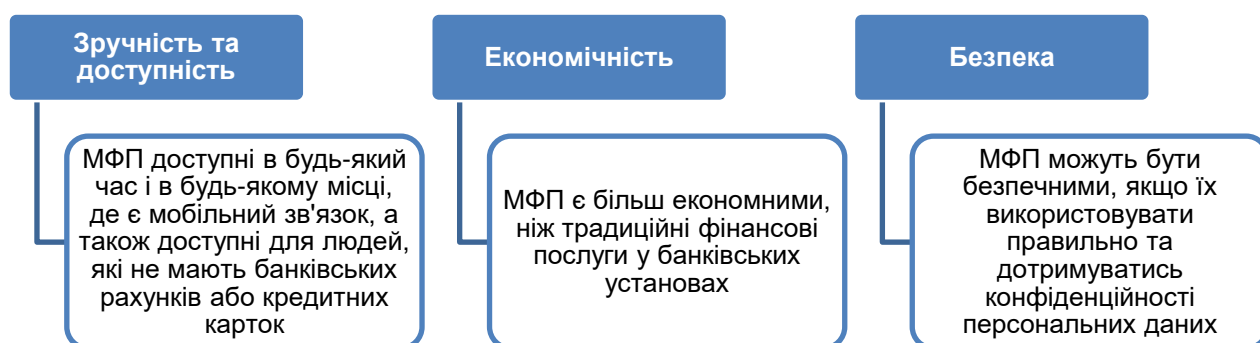
Перекази коштів	Банки дозволяють користувачам переказувати кошти з одного мобільного рахунку на інший. Це може бути зручно для людей, які хочуть надсилати гроші друзям і родині, які живуть в інших містах або країнах.
Кредитування	Банки пропонують мобільні кредити, які можна отримати за допомогою мобільного телефону. Це може бути корисно для людей, які потребують термінової готівки.
Управління рахунками	Банки дозволяють користувачам перевіряти свої рахунки, здійснювати платежі та переказувати кошти за допомогою своїх мобільних телефонів.

Джерело: власна розробка автора

Мобільні фінансові послуги в Україні містять значний потенціал для розвитку української економіки та розширення доступу до фінансів для населення. Переваги та можливості відповідних фінансових послуг включають зручність та доступність послуг, а також економічність та безпеку (рис. 1).

Рисунок 1

Переваги та можливості мобільних фінансових послуг в Україні

Джерело: власна розробка автора

На жаль, війна, яка вже понад два роки відбувається на території України, негативно вплинула на розвиток мобільних фінансових послуг. Через руйнування інфраструктури та переміщення людей мільйони користувачів втратили доступ до фінансових послуг. Банки працюють над відновленням доступу до МФП у постраждалих районах, але це складний процес, який може зайняти деякий час. Також розвиток відповідних фінансових послуг супроводжується низкою викликів:

- кібербезпека – МФП повинні бути добре захищені від кібератак;
- управління – МФП потребують чіткого та ефективного регулювання для захисту прав споживачів та запобігання шахрайству;
- фінансова освіта – деякі люди не вміють користуватися МФП через цифрову неграмотність, а отже, саме банки, як надавачі відповідних послуг, є зацікавленими у вирішенні цієї проблеми.

Висновки

Таким чином, результати дослідження свідчать про активний розвиток мобільних фінансових послуг в Україні, що, безперечно, сприяє економічному зростанню та підвищенню доступності фінансових ресурсів для широких верств населення. Банки інтенсивно працюють над впровадженням новітніх технологій, щоб забезпечити безпечні, доступні та зручні мобільні фінансові послуги. Проте, розвиток цих послуг супроводжується певними викликами, зокрема, питаннями кібербезпеки, необхідністю підвищення фінансової грамотності населення та низкою інших. Надалі необхідно зосередити зусилля на тематичному дослідженні щодо впровадження ефективних механізмів врегулювання та захисту прав користувачів мобільних фінансових послуг, а також на подоланні бар'єрів у доступі до цих послуг, що є актуальним, в першу чергу, для мешканців деокупованих територій України.

Список використаних джерел

Гнидюк, І., & Складанюк, М. (2022). Розвиток digital-технологій на ринку фінансових послуг України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (42). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-54>

Данилишин, В., & Синиця, С. (2023). Діджиталізація на ринку фінансових послуг: сутність та значення для економіки України в умовах сьогодення. *Трансформаційна економіка*, (3(03)), 16-20. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-3-3>

Єрмак, В. Банківська система України у період повоєнного відновлення: виклики та шляхи розвитку. *Державне будівництво*. 2023. №2 (34). С. 214–223. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-18>

Ковальчук, К. (2020). Фінансові інновації в банківському секторі фінансового ринку України. *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 84-87. <https://doi.org/10.36074/24.04.2020.v1.29>

Матвійчук, Н. (2023). Сучасні тенденції розвитку державних банків в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (6(06)), 86-91. <https://doi.org/10.32782/dees.6-16>

Нянько, В., & Нянько, Л. (2022). Банківська система за воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*, (35), 96-105.

Олешко, А. А., & Петрівський, О. О. (2023). Економічна інтеграція банків та фінтек-компаній на ринку фінансових послуг. *Ефективна економіка*, (11). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.26>

Тарасенко, А. (2024). Роль фінансових установ у забезпеченні сталого розвитку України. *Економіка та суспільство*, (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-42>

Унинець-Ходаківська, В. (2022). Цифрова трансформація ринку фінансових послуг в контексті розвитку fintech-індустрії. *Наукові перспективи*, (10(28)). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10\(28\)-208-218](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10(28)-208-218)

Хома, І.Б., & Ярмошук, А.Ю. (2019). Роль фінансових посередників на ринку фінансових послуг в Україні. *Інфраструктура ринку*, (36). <https://doi.org/10.32843/infrastruct36-71>

Стефанів, І.Ф. (2019). Напрями розвитку професійних фінансових та кредитних послуг в Україні. *Інфраструктура ринку*, (36). <https://doi.org/10.32843/infrastruct36-69>